

Nordiska regeringars svar på skriftlig fråga E 27/2016 om våld mot lärare och om att få stopp på våldet

Ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) tackar för frågan. Vi har kartlagt saken i länderna och kan redovisa följande:

1) Hur mycket våld i arbetet utsätts lärarna i skolorna för i de olika nordiska länderna?

Statistiken angående frågan varierar i de nordiska länderna. Enligt den tillgängliga informationen kan vi dock konstatera en generell tillväxt i våld mot lärare i skolan under de senaste åren.

I Sverige sjukskrev sig år 2015 totalt 357 lärare, och sedan 2010 har andelen lärare som sjukskriver sig på grund av allvarligt fysiskt våld eller hot stigit med 35 procent.

I Finland har våld mot lärare ökat under den senaste tiden. I lärarnas arbetslivsbarometer från 2016 svarade 9 % att de hade upplevt våld i arbetet under de senaste tolv månaderna. Våldet förorsakade sjukfrånvaro för upp till 10 % av undervisningspersonal och förmän inom utbildningsväsendet.

I Danmark har registrerade elevrelaterade våldsepisoder (både psykiska och fysiska) mot lärare stigit från 82 stycken i 2010 till 198 stycken i 2015.¹

I Norge och Island för man inte statistik över dessa frågor.

I Norge har centret för IKT i undervisningen nyligen gjort en undersökning som kartlägger mobbning och trakasseri på internet². Enligt rapporten säger 6 % av lärare att de "någon gång" upplevt mobbning eller trakasseri på internet. Flera lärare har upplevt mobbning eller trakasseri på internet "sällan" eller "ytterst sällan".

2) Vad är det som orsakar detta våld?

I Finland ser man att orsakerna bakom det stigande våldet mot lärarna bland annat kan bero på mindre resurser i specialundervisning och bristen på trygg organisering av undervisningsarbetet. Överlag verkar rastlösheten ha stigit i klassrummet. Enligt en enkätundersökning anger 71 % av lärare att bristande arbetsro är ett dagligt problem.

De andra nordiska länderna har inte delgivit orsaker till ökat våld mot lärarna.

¹ I Danmark er "Anmeldte erhvervssygdomme som følge af trussel om vold eller traumatiske oplevelser som følge af chok, vold eller ulykker" og "Anmeldte arbejdsulykker 2010-2015 ved visse former for vold" inden for Folkeskoler o. lign. og specialskoler for handicappede steget fra 82 i 2010 til 137 i 2015. Det er ikke muligt at skelne mellem elevrelaterede erhvervssygdomme og arbejdsulykker og ikke-elevrelaterede erhvervssygdomme og arbejdsulykker i de databaser, som er til rådighed. Der er databrud i opgørelsen af arbejdsulykker mellem 2013 og 2014, som ovennævnte tal er justeret for. Det bemærkes dog, at uden denne justering er tallet for 2015 højere.

² https://iktsenteret.no/sites/iktsenteret.no/files/attachments/monitor_2016_forste_utgave_-_bm.pdf

3) Vilka åtgärder har vidtagits för att försöka minska våldet mot lärare?

I Sverige har Skolverket utarbetat allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. I dessa kan man läsa vad som gäller för det systematiska arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Brottsförebyggande rådet initierar, bedriver och informerar om forsknings- och utvecklingsarbete för att ge regeringen och myndigheterna i rättsväsendet underlag för åtgärder och prioriteringar.

I Danmark finns det 11 *Branchearbejdsrådene*(BAR), inklusive ett för undervisning och forskning, som består av representanter för arbetsmarknadsparter. Dessa råd kartlägger branschens specifika arbetsmiljöproblem och hjälper arbetsplatserna att lösa dem genom bland annat att informera, organisera temamöten och utbildning samt genom att föreslå forskning. Råden har tagit initiativ till ett antal åtgärder under de senaste 5-6 åren för förebyggande och hantering av elevrelaterat våld.

I Island har Islands lärarunion (Kennarasamband Íslands) också utarbetat och delat till sina medlemmar instruktioner som kan användas om det förekommer våld från elevernas sida mot lärare. Det har ordnats kurser för lärarunionens förtroendevalda i skolorna om hur man bör reagera på våldet mot lärare. Det har även utarbetats en broschyr om könsrelaterat våld.

I Finland har man gjort brett tvärsektorielt samarbete bland annat i projektet "Stopp till våld i skolor och daghem". I projektet har man utarbetat en modell som ska handleda undervisningspersonal att agera rätt ur ett trygghetsperspektiv.

4) Anser de nordiska regeringarna att man skulle kunna utveckla en samnordisk modell för att få bort våldet i skolorna?

De nordiska regeringarna anser inte att det skulle finnas mervärde i en samnordisk modell för att få bort våldet i skolorna. Däremot anser man att utbyte av information och goda erfarenheter kan vara till nytta för våldsförebyggande arbete i skolorna. MR-U ska även i fortsättningen betona vikten av arbetet med fokus på välmående och delaktighet bland elever och lärare i skolan i det nordiska samarbetet. Det kan också nämnas i samband med detta att det i MR-U som bäst pågår ett projekt som handlar om förebyggande av våldsbejakande extremism av barn och unga i skolor och på fritiden. Projektet ingår i de nordiska samarbetsministrarnas program för demokrati, inkludering och säkerhet (DIS-projekt).

den 20 december 2016 i Helsingfors

Sanni Grahn-Laasonen
undervisnings- och kulturminister, Finland
ordförande i det nordiska ministerrådet för utbildning och forskning MR-U